

การพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
ปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

The Development of Teacher Potential on Learning Experience Management for Creative Thinking

Enhancement of Preschool Children in Mariephithak School sunder the Office of Sakon Nakhon

Primary Educational Service Area 2

จันทร์เพ็ญ บุชบา*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร**

ดร.ชรินดา พิมพ์บุตร***

บทคัดย่อ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 2) หาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และ 3) ติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย ประกอบด้วย ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จำนวน 13 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 28 คน โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ได้ดำเนินการ 2 วนรอบ ในแต่ละวนรอบประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ แบบบันทึกการนิเทศ แบบประเมินการไปศึกษาดูงาน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์เนื้อหา จัดหมวดหมู่ของเนื้อหา และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพปัญหาของครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ครูปฐมวัยไม่มีความมั่นใจ ขาดการพัฒนาตนเองในด้านการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และขาดความเข้าใจในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จึงส่งผลให้ครูปฐมวัยจัดประสบการณ์ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2. แนวทางการพัฒนาครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ ในวงรอบที่ 1 ใช้แนวทางในการพัฒนา 3 แนวทาง 1) การอบรมปฏิบัติการ 2) การศึกษาดูงาน 3) การนิเทศภายในแบบชี้แนะ และในวงรอบที่ 2 ใช้การนิเทศแบบประชุมเชิงนิเทศ

3. การติดตามผลการพัฒนาครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่าดำเนินการเป็น 2 วนรอบ

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพครู, ความคิดสร้างสรรค์, ครูปฐมวัย

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปลวกธาตุโสภานวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ในวงรอบที่ 1 นั้นสามารถพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เพื่อการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ได้ แต่ยังคงพบว่าบางส่วนยังไม่เป็นที่พอใจ ในการดำเนินกิจกรรม บางกิจกรรมเกินความสามารถของเด็กไม่มีความเหมาะสม และเนื้อหาสาระไม่ต่อเนื่องกัน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการประชุมกันอีกครั้งเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ถึงจุดที่ยังบกพร่อง และเปิดโอกาสให้ทุกท่านเสนอแนะถึงข้อที่ควรแก้ไข ที่จะนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมใช้การนิเทศภายใน โดยการสังเกตและสอบถาม ผลปรากฏว่าครูปฐมวัย ทั้ง 12 คน สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์และนำแผนนั้นไปทำการจัดประสบการณ์การสอนได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 71.26 และมีค่าร้อยละความก้าวหน้า 23.82

ABSTRACT

The objectives of this research were to: 1) examine conditions and problems of teachers in managing learning experience for creative thinking enhancement of preschool children in Mariephithak School under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 2, 2) To establish the guidelines for developing teacher potential in managing learning experience for creative thinking enhancement of preschool children, and 3) To follow up the effects after the intervention. The target group consisted of 13 co-researchers including the researcher and 28 informants. The research was conducted with two spirals of action research, consisting of four stages: planning, action, observation and reflection. The research instruments are the work shop pre and post-tests, Interview forms, assessment forms, behavior observation form, assessment forms for learning experience plans, creative thinking assessment forms, supervision forms, and assessment forms on a study visit. Quantitative data analysis used percentage, mean and standard deviation. Content analysis classifies content and present descriptive data for qualitative data analysis.

The research findings were as follows:

1. The problems of preschool teachers in managing learning experience for creative thinking enhancement of preschool children in Mariephithak Schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 2 revealed that teachers did not feel adequately trained and confident to employ the learning experience for students' creative thinking enhancement into practice. The teachers also reported a lack of knowledge and understandings in managing learning experience for students' creative thinking enhancement.
2. The guidelines for developing preschool teachers to enhance preschool children creative thinking based on mutual options and action plans, in the first spiral, involving three approaches: 1) a workshop 2) a study visit, and 3) a coaching supervision. The second spiral was then conducted through the supervision conference.
3. The effects after the intervention found that the two spirals of action research were implemented. In the first spiral, teachers gained knowledge and understanding in writing learning experience plans for creative thinking enhancement. However, there were reports of dissatisfaction with the designed activities. For example, teachers performed certain activities, but beyond the capacity of the students' abilities. In other words, the activities implemented were inappropriate. The contents of the learning experience plans were also discontinued.

Therefore, the researcher and co-researchers set up a meeting to analyze the defects and to provide suggestions to refine the learning experience in need of improvement. The internal supervision was then implemented through observation and a set of questionnaires. The results revealed that all teachers were able to write the learning experience plans and put them into practice appropriately and effectively with the percentage of 71.26 and the percentage of progress of 23.82.

Keywords: Teacher Development, Creative Thinking, Preschool Teachers.

ภูมิหลัง

จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ปีพุทธศักราช 2546 ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาไว้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ และธรรมชาติของเด็ก ซึ่งพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กปฐมวัยทุกประเภท ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษาพัฒนาเด็กโดยเน้นการเล่นบนพื้นฐานของหลักการจัดกิจกรรม กระบวนการศึกษาธิการจัดการเรียนรู้ให้อื้ออาหาร ต่อการดำรงชีวิตตลอดจนพสานร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษาสำหรับขอบข่ายของหลักสูตรกำหนดเป็น 2 ช่วง คือ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ซึ่งกำหนดให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 12 ประการ โดยครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจสังคมและสติปัญญา สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545, บทนำ)

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการคิดเกี่ยวกับการคิดสิ่งใหม่ๆ ซึ่งขัดแย้งกับการคิดแบบเดิมๆ โดยดึงเอาประสบการณ์เก่านั้นออกมาสองส่วน คือ ความคิดคล่องตัวเป็นความสามารถที่ผลิตความคิดมุ่งมวลและรวดเร็วในการแก้ปัญหา และความยืดหยุ่นเป็นความสามารถในการการค้นพบลักษณะที่หลากหลายมนุษย์สามารถคิดเชื่อมโยงประสาทสัมพันธ์กันระหว่างความรู้และประสบการณ์ ทำให้เกิดการต่อยอดความรู้เดิมและจินตนาการออกไป คุณค่าของความคิดสร้างสรรค์ สามารถสรุปได้เป็น 2 มิติ คือ มิติทางสังคมและมิติทางปัจเจกชนเป็นความสามารถในการสร้างสรรค์ที่มีคุณค่าต่อผู้มีความคิดสร้างสรรค์ภาคภูมิใจและมั่นใจในความสามารถของตนเอง จะส่งผลไปถึงแบบแผนบุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม ความคิดสร้างสรรค์สามารถช่วยในการคิดแก้ปัญหา สร้างความเข้าใจสิ่งต่างๆ รอบตัว ซึ่งแสดงออกโดยทางการศึกษา ค้นคว้า ค้นหา ทดลอง และยังก่อให้เกิดการสร้างสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ จึงเป็นทางเลือกที่สังคมต้องการ หมายความว่าความคิดสร้างสรรค์จะต้องเกิดการสร้างสรรค์แปลกใหม่ นำไปประยุกต์ใช้ได้ และมีความเหมาะสมสอดคล้องตามสภาวะการณ์ ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จึงกลายเป็นบุคคลที่สำคัญและสังคมต้องการ การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย จึงเป็นช่วงเวลาแห่งการสร้างรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมกระบวนการคิดให้มีความฉับไว สามารถที่จะรับรู้ปัญหา เห็นปัญหาสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดใหม่ๆ ได้ง่าย สร้างหรือแสดงความคิดเห็นใหม่ๆ และปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น ซึ่งเปรียบได้กับการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มาใช้ในการเรียนรู้สามารถค้นพบปัญหา วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งสมมติฐานของปัญหา ทดสอบสมมติฐาน และค้นพบคำตอบ ค้นพบสิ่งใหม่และนำไปสู่การสร้างผลงานหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ การเจริญเติบโตของเด็กปฐมวัยเกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยมีแบบแผนที่แตกต่างกันออกไปจากพัฒนาการด้านอื่นๆ Torrance ได้สรุปพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์เด็กทารก-ก่อนวัยเรียน (อายุ 0-6 ปี) ว่าเด็กมีความสามารถพัฒนาจินตนาการได้ตั้งแต่ขวบปีแรก ด้วยการเรียนรู้จากสิ่งรอบตัว เช่น เสียง จังหวะ เมื่ออายุครบ 2 ขวบ ความกระตือรือร้นที่จะใช้ประสาทสัมผัสเริ่มมีมากขึ้นตามลำดับ ช่วงอายุ 2-4 ปี เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากประสบการณ์ตรงและประสาทสัมผัส

ที่พร้อมสำหรับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงใหม่ตามธรรมชาติ เริ่มมีความรู้สึกเป็นของตัวเอง มักทำในสิ่งที่เกินความสามารถตนเอง ชอบจินตนาการ จนถึงอายุ 4-6 ปี เด็กเริ่มสนุกสนานกับการวางแผน การเล่นและสามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ แม้จะไม่เข้าใจเหตุผลมากนัก เด็กชอบทดลองเล่นและสามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่างๆ โดยจินตนาการของเด็กเอง กระทรวงสาธารณสุข (2551, หน้า 3)

ในโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยเป็นระดับขั้นที่เป็นพื้นฐาน ของการศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กและเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างเหมาะสม ตามวัยตามศักยภาพและมาตรฐานการศึกษา และพร้อมเลื่อนขั้นในระดับขั้นพื้นฐานต่อไป จากการศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ พบว่าครูปฐมวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแผนการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 แม้จะมีการปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ดังกล่าวให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตและวิถีสังคมของท้องถิ่นก็ตาม กระนั้นจากการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เช่น การสนับสนุนให้เด็กช่วยเหลือตนเอง ให้กำลังใจ ชมเชยและสามารถสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง รวมทั้งการใช้เทคนิค ในการสอนและเชิญชวนให้เด็กสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ โดยให้เด็กปฐมวัย มีความคิดริเริ่มในการแก้ปัญหา ต่างๆ หรือในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เด็กปฐมวัยยังไม่กล้าแสดงออก ไม่มีความมั่นใจในตนเอง และไม่ค่อยมีความกระตือรือร้นในการทำงาน ชอบเลียนแบบเพื่อน ไม่ค่อยกล้าทำสิ่งแปลกใหม่ในการ ร่วมกิจกรรมต่างๆ โดยการสังเกตได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ของปีการศึกษา 2559

จากสภาพและปัญหาผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของการที่จะนำวิถีวิจัยเชิงปฏิบัติการมาเป็นเครื่องมือ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัย ให้มีความรู้เรื่องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยนำไปจัดประสบการณ์ การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัยที่มุ่งเน้นพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิต และวิถีชีวิตของตนเอง และมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 รวมทั้งครูปฐมวัย สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ตามแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้การศึกษาปฐมวัยที่ได้ จัดทำขึ้นด้วย เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้มีโอกาสที่จะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ เพื่อเห็นพื้นฐานอันยั่งยืนในการเจริญชีวิตประจำวัน หรือเรียนในระดับที่สูงขึ้น

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. สภาพและปัญหาของครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีอะไรบ้าง
3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 13 คน ประกอบด้วย 1.1 ผู้วิจัยจำนวน 1 คน 1.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครูปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์สว่างแดนดิน จำนวน 6 คน ครูปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน จำนวน 6 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 30 คน ประกอบด้วย 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์พิทักษ์สว่างแดนดิน จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน จำนวน 1 คน 2.2 ครูหัวหน้าวิชาการโรงเรียนมารีย์พิทักษ์สว่างแดนดิน จำนวน 1 คน ครูหัวหน้าวิชาการโรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน จำนวน 1 คน 2.3 ผู้ปกครองนักเรียนเป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นปฐมวัย โรงเรียนมารีย์พิทักษ์สว่างแดนดิน ห้อง 1/1, 1/2, 2/1, 2/2, 3/1, 3/2 จำนวนห้องละ 2 คน รวม 12 คน และผู้ปกครองนักเรียนชั้นปฐมวัย โรงเรียนมารีย์พิทักษ์พังโคน ห้อง 1/1, 1/2, 2/1, 2/2, 3/1, 3/2 ทั้งหมด

จำนวน 24 คน 2.4.1 วิทยากร จำนวน 2 คน ประกอบด้วย 2.4.1.1 นายบุญไทย แสงนอบล ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 2.4.2 นางยุวดี ชุมปัญญา ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้จำแนกการใช้เครื่องมือตามลักษณะของการดำเนินงานที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย และสอดคล้องกับความมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ นริศรา อินทรพานิชย์ (2557, หน้า 101-105)

1. ประเภทเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 7 ประเภท ประกอบด้วย

1.1 แบบทดสอบก่อน-หลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 1 ฉบับ 1.2 แบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ 1.3 แบบสังเกตพฤติกรรม จำนวน 3 ฉบับ 1.4 แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 1 ฉบับ 1.5 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 1 ฉบับ 1.6 แบบประเมินการไปศึกษาดูงาน จำนวน 1 ฉบับ 1.7 แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ 1 ฉบับ

2. ลักษณะของเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ 2.1 แบบทดสอบ จำนวน 1 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบปรนัย มี 4 ตัวเลือกใช้ทดสอบครูปฐมวัยเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ เรื่องความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ก่อนการอบรม (Pre-test) และทดสอบหลังการอบรม (Post-test) เป็นแบบทดสอบชุดเดียว จำนวน 30 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล เรื่องการพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ของโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม โดยแบ่งกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการใช้เวลา 2 วัน โดยเริ่มวัน 20-21 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560 โดย 1.1 ครูปฐมวัยผู้เข้ารับการอบรมดำเนินกิจกรรม ทำแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรม และการนิเทศภายในใช้เวลา 3 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนกันยายน 1.2 ผู้นิเทศ คือ ผู้บริหาร 2 คน ครูปฐมวัยฝ่ายวิชาการ 2 คน และผู้วิจัย 1 คน รวมเป็น 5 คน สังเกตพฤติกรรมครูปฐมวัยเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สังเกตพฤติกรรมครูปฐมวัยในการจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. กิจกรรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เด็กปฐมวัยหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยครูทำแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ คนละ 1 แผนและให้ผู้นิเทศทั้ง 5 คน ทำการประเมินแผน

3. กิจกรรมการศึกษาดูงานของครูปฐมวัยโดยไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนบ้านถ่อน (คุรุราษฎร์สามัคคี) มีนางกิตติมา ศิริบุตร ครูชำนาญการพิเศษประจำชั้นปฐมวัยเป็นวิทยากร ให้การต้อนรับและให้ความรู้ในการศึกษาดูงานครั้งนี้

4. กิจกรรมนิเทศภายในหลังการไปศึกษาดูงาน โดยผู้นิเทศ 5 คน ไปนิเทศแผนการจัดประสบการณ์ และการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

5. ครูปฐมวัยสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กโดยเน้นการสังเกตพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ และทำการวัดความคิดสร้างสรรค์โดยใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ร้อยละ (Percentage)

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ค่าร้อยละความก้าวหน้า (Percentage Progress)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพเกี่ยวกับครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ พบว่า ครูปฐมวัยยังขาดความเข้าใจ ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย วิธีการประเมินผลเด็กในแต่ละกิจกรรมและบางครั้งครูปฐมวัยไม่ให้ความสำคัญในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นกับเด็ก

2. จากการวิเคราะห์ถึงปัญหาเกี่ยวกับครูปฐมวัย ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ พบว่า ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยนั้นครูปฐมวัยได้รับการประชุมแบบเชิงปฏิบัติการนั้น ไม่เพียงพอเนื่องจากการอบรมส่วนมากจะเป็นการอบรมแบบบรรยายจึงขาดทักษะในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์

3. แนวทางในการพัฒนาครูปฐมวัย เพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 3.1 การอบรมปฏิบัติการ 3.2 การศึกษาดูงาน 3.3 การนิเทศภายใน 1) การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ 2) แบบประชุมนิเทศ

โดยวงรอบที่ 1 ผู้วิจัยได้ประชุมชี้แจงให้ครูปฐมวัย ได้ทราบเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาในครั้งนี้ ครูปฐมวัยมีความยินดีและสนใจที่จะเข้าร่วมรับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย และการนิเทศภายใน เพื่อร่วมรับข้อควรปรับปรุงแก้ไข และเพื่อการพัฒนาในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนมารีย์พิทักษ์ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในวงรอบที่ 2 ผู้วิจัยและครูปฐมวัยทุกคนได้ประชุมกัน และได้ข้อตกลงว่าในวงรอบที่ 1 ผลยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร จึงควรทำการนิเทศภายในอีกครั้ง เพื่อให้มีการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ผลการติดตามการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองจากพฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกในการมีความคิดสร้างสรรค์ของบุตรหลังจากที่ครูปฐมวัยได้มีการจัดประสบการณ์การเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้ปกครอง บิดา มารดา ของเด็ก มีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมของบุตรหลานเป็นอย่างมาก สามารถสรุปได้ว่าการดำเนินการพัฒนาครูปฐมวัยเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประสบความสำเร็จตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์ไว้โดยครูปฐมวัยได้รับความรู้ และมีความเข้าใจมากขึ้นในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้รับไปพัฒนา และปรับปรุงแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ตามกิจกรรมประจำวัน ทั้ง 6 กิจกรรม อย่างเป็นที่น่าพอใจและมีประสิทธิภาพ ผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการใช้แบบวัดความคิดสร้างสรรค์ เด็กปฐมวัยได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในแต่ละด้านเพิ่มมากขึ้น และพบว่าคะแนนด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยรวมทั้ง 4 องค์ประกอบ หลังจากการได้รับการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยมีค่าสูงขึ้น โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 75.11 และมีค่าร้อยละความก้าวหน้า 23.83

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาของครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

1.1 จากการวิเคราะห์สภาพของครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากการเก็บข้อมูลการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง จากการสัมภาษณ์ การสังเกต จากการทดสอบความรู้ ความเข้าใจของครูปฐมวัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยหลักสูตรการศึกษาาระดับปฐมวัยพุทธศักราช 2546 และหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า ในหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจิตวิทยาสำหรับเด็ก หลักในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สำหรับเด็กปฐมวัย การเขียนแผนในการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย การบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ และแนวทางการประเมินผลเด็กในแต่ละกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา อินทรพานิชย์ (2557, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดบ้านกลาง สังกัดเทศบาลตำบลกุตโต อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร สามารถพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์เป็นที่น่าพอใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเห็นได้จากค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 75.11 และร้อยละความก้าวหน้า 23.83 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อชิณี วงศ์ศรีทา (2553, บทคัดย่อ) ได้จากการวิจัยการพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลเด็กในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลคำซวน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ผลการศึกษาพบว่า ต้องมีการพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยการใช้การวิจัยปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน ขั้นการปฏิบัติ ขั้นสังเกตและขั้นสะท้อนผล จากการวิจัยพบว่าผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับต่ำ ผู้ดูแลเด็กสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อันมุ่งเน้นการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$)

1.2 จากการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ครูปฐมวัยยังขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ หฤทัย อนุสรราชกิจ (2556, บทคัดย่อ) ได้จากการวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองสำหรับการพัฒนาครูปฐมวัย จากโรงเรียนในเขตจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำนวน 20 คน การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบมีการแทรกแซง ผลการวิจัย มีดังนี้ 1) กระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองสำหรับครูปฐมวัยที่พัฒนาขึ้น เป็นกระบวนการที่บูรณาการแนวคิดการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ มุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านองค์ความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะวิชาชีพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ (1) การสำรวจตนเอง (2) การใคร่ครวญอย่างมีวิจารณญาณ (3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ (4) การสะท้อนการเรียนรู้ การวิพากษ์ประสบการณ์เดิม นำสู่การเกิดประสบการณ์ใหม่ 2) ผลการเรียนรู้ของครูสะท้อนใน 3 ด้าน คือ (1) ด้านองค์ความรู้ ครูได้เกิดการปรับ กระบวนทัศน์ของตนเองในความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และครูได้เกิดการทบทวน และสำรวจความรู้ในตนเอง (2) ด้านเจตคติ ครูพัฒนาการยอมรับและให้คุณค่ากับความเป็นเด็ก และพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของตนเอง และ (3) ด้านทักษะวิชาชีพ ครูพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้

2. แนวทางการพัฒนาครูปฐมวัยในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า การพัฒนาครูด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยการเชิญวิทยากรที่มีความรู้ชำนาญและเชี่ยวชาญมาให้ความรู้พร้อมกับการบรรยาย และปฏิบัติจริงในการจัดประสบการณ์สำหรับกลุ่มเป้าหมายเป็นเวลา 2 วัน พบว่าสามารถพัฒนาครูกลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 12 คน สามารถเขียนแผนในการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้ ครบทั้ง 4 ด้าน ในจำนวน 18 กิจกรรม ได้เพิ่มมากขึ้น สามารถยอมรับได้ว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการนั้น เป็นกิจกรรมในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ มีความสามารถและทักษะความชำนาญในการปฏิบัติการเรียนการสอนซึ่งส่งผลให้องค์กรได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพ จากการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ของเด็กปฐมวัย ทำให้มีผลเกิดขึ้นกับครูปฐมวัยที่สามารถจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องตามกับงานวิจัยของ รัตนพล บุญคงที่ (2550, บทคัดย่อ) วิจัยค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลบ้านเชียง อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้กิจกรรมการพัฒนา ได้แก่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศให้เกิดการเปลี่ยนแปลง 2 ด้าน สำหรับกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้ 1) มีความรู้ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยได้อย่างถูกวิธี 2) มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัยอย่างถูกวิธี ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้เพิ่มขึ้น มีความมั่นใจ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลกับผู้เรียนอย่างเต็มที่และบรรลุตามจุดประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ นริศรา ปิตะระโค (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยค้นคว้าเรื่องการพัฒนาครูการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญาพร้อมกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดของวิลเลียมส์ ที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของดัชนีประสิทธิผล

3. การติดตามผลการพัฒนาครูปฐมวัย ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากการติดตามผลในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนมารีย์พิทักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า การพัฒนาครู โดยใช้แนวทางเพื่อการพัฒนา 3 แนวทาง ดังนี้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการนิเทศภายใน ในการดำเนินการเป็น 2 วงรอบในวงรอบที่ 1 นั้นสามารถพัฒนาศักยภาพครูปฐมวัย ให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ได้ แต่ยังคงพบว่า บางส่วนยังไม่สามารถเป็นที่พอใจ ในการดำเนินกิจกรรมบางกิจกรรมเกินความสามารถของเด็กไม่เหมาะสม และเนื้อหาสาระไม่ต่อเนื่องกัน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการประชุมกันอีกครั้ง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ถึงจุดที่ยังบกพร่อง และเปิดโอกาสให้ทุกท่านเสนอแนะถึงข้อที่ควรแก้ไข ที่จะนำไปใช้ในการนิเทศใหม่อีกครั้ง เพื่อการจัดประสบการณ์ในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมใช้การนิเทศภายใน โดยการสังเกตและสอบถาม ผลปรากฏว่าครูปฐมวัยทั้ง 12 คน สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์ และนำแผนนั้นไปทำการจัดประสบการณ์การสอนได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการนิเทศของ นัยนา ลีตี (2552, หน้า 82) กล่าวว่ากรณีที่จะเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายได้นั้น จะต้องประสานความร่วมมือกันโดยผู้บริหาร ครูผู้สอน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา จันทะพันธ์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร กล่าวว่าการดำเนินการใดๆ ของโรงเรียน ให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียนและของบุคลากรให้สูงขึ้น และรักษาไว้จนส่งผลให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของผู้รับผลประโยชน์จากโรงเรียนทุกฝ่าย อีกทั้งผ่านการประเมินทั้งภายในและภายนอก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ในการพัฒนาครูปฐมวัยควรให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเพื่อสามารถปรับใช้ได้ ในสถานการณ์ปัจจุบัน และตามนโยบายของสถานศึกษา
- 1.2 องค์กรควรให้ความสำคัญและสนับสนุนเพื่อการพัฒนาจะสามารถดำเนินได้อย่างต่อเนื่อง
- 1.3 การกำกับติดตามผล นิเทศ ควรมีการดำเนินอย่างเป็นประจำ ในการช่วยเหลือครูปฐมวัยในการจัด ประสพการณ์เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

- 2.1 ผู้บริหารควรทำการวิจัยเพื่อการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา
- 2.2 สถานศึกษาควรดำเนินงานพัฒนาครูปฐมวัยเฉพาะด้านเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและควรทำต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2551). *คู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระราชูปถัมภ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจนา รุ่งแจ้ง. (2551). *การนำเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากรของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนบึงพิกาสำคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- กาญจนา จันทะพันธ์. (2554). *ความต้องการการนิเทศการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นริศรา อินทรพานิชย์. (2557). *การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดบ้านกลาง อำเภออุตุบาท จังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นริศรา ปิตะระโค. (2559). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการจัดประสบการณ์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา ร่วมกับ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ตามแนวคิดของวิลเลียมส์ ที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นัยนา ลีตี. (2552). *ความต้องการการนิเทศภายในของครูระดับประถมศึกษาในโรงเรียน เอกชน อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตนพล บุญคงที่. (2550). *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กตำบลบ้านเชียง กิ่งอำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ คศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- หฤทัย อนุสรราชกิจ. (2556). *กระบวนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงตนเองสำหรับการพัฒนาครูปฐมวัย*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อชนี วงศ์ศรีทา. (2553). *การพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลเด็กในการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลคำฮวน อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.